

Deddf Sector Amaethyddol (Cymru) 2014

2014 dccc 6

Deddf gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru i wneud darpariaeth mewn perthynas â'r sector amaethyddol yng Nghymru; ac at ddibenion cysylltiedig. [30 Gorffennaf 2014]

Gan ei fod wedi ei basio gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ac wedi derbyn cydsyniad Ei Mawrhydi, deddfir fel a ganlyn:-

Cyflwyniad

1 Trosolwg

Mae'r Ddeddf hon yn gwneud darpariaeth ynghylch—

- (a) sefydlu Panel Cyngori ar Amaethyddiaeth Cymru,
- (b) gwneud gorchmynion sy'n nodi'r telerau a'r amodau ar gyfer personau a gyflogir mewn amaethyddiaeth yng Nghymru (“gweithwyr amaethyddol”), ac
- (c) gorfodi'r telerau a'r amodau hynny.

Panel Cyngori ar Amaethyddiaeth Cymru

2 Panel Cyngori ar Amaethyddiaeth Cymru

(1) Rhaid i Weinidogion Cymru, drwy orchymyn, sefydlu panel a elwir Panel Cyngori ar Amaethyddiaeth Cymru (“y Panel”) i gyflawni'r swyddogaethau a restrir yn is-adran (2).

(2) Y swyddogaethau yw—

- (a) hybu gyrfaoedd mewn amaethyddiaeth;
- (b) llunio gorchmynion cyflogau amaethyddol ar ffurf ddrafft, ymgynghori ar y gorchmynion hynny a'u cyflwyno i Weinidogion Cymru i'w cymeradwyo;
- (c) cynghori Gweinidogion Cymru ar unrhyw faterion eraill sy'n ymwneud â'r sector amaethyddol yng Nghymru sy'n ofynnol gan Weinidogion Cymru;
- (d) unrhyw swyddogaethau eraill a bennir gan Weinidogion Cymru yn y gorchymyn.

- (3) Mae'r Panel i gynnwys—
 - (a) aelod i gadeirio'r Panel, a
 - (b) o leiaf 3, ond dim mwy na 10, aelod arall.
- (4) Wrth arfer unrhyw swyddogaethau mewn perthynas ag aelodaeth y Panel, rhaid i Weinidogion Cymru geisio sicrhau bod yr aelodaeth—
 - (a) yn cynnwys personau â'r sgiliau a'r arbenigedd sy'n angenrheidiol er mwyn galluogi'r Panel i gyflawni ei swyddogaethau yn effeithlon ac yn effeithiol, a
 - (b) yn adlewyrchu buddiannau pob rhan o'r sector amaethyddol yn ddigonol.
- (5) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy orchymyn, wneud darpariaeth—
 - (a) ynghylch cyfansoddiad a thrafodion y Panel;
 - (b) ynghylch penodi aelodau i'r Panel;
 - (c) ynghylch pwerau cyffredinol y Panel;
 - (d) sy'n ychwanegu at swyddogaethau'r Panel, yn eu diwygio neu yn eu dileu.
- (6) Cyn gwneud gorchymyn o dan yr adran hon rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori ag unrhyw bersonau sy'n briodol yn eu barn hwy.

Gorchymynion cyflogau amaethyddol

3 Gorchymynion cyflogau amaethyddol

- (1) Mae gorchymyn cyflogau amaethyddol yn orchymyn sy'n gwneud darpariaeth ynghylch cyfraddau tâl isaf gweithwyr amaethyddol ac ynghylch telerau ac amodau cyflogaeth eraill y gweithwyr hynny.
- (2) Caiff gorchymyn cyflogau amaethyddol, yn benodol, gynnwys darpariaeth—x
 - (a) sy'n pennu'r cyfraddau tâl isaf sydd i'w talu i weithwyr amaethyddol (gan gynnwys cyfraddau ar gyfer cyfnodau pan fo gweithwyr o'r fath yn absennol o ganlyniad i salwch neu anaf);
 - (b) ynghylch unrhyw fuddion neu fanteision y caniateir iddynt, at ddibenion cyfradd tâl isaf, gael eu hystyried yn dâl yn lle taliad arian parod;
 - (c) sy'n ei gwneud yn ofynnol i gyflogwyr gweithwyr amaethyddol ganiatáu i weithwyr o'r fath gymryd unrhyw wyliau ac absenoldeb arall a bennir yn y gorchymyn.
- (3) Caiff gorchymyn cyflogau amaethyddol bennu cyfraddau gwahanol a gwneud darpariaeth wahanol ar gyfer gweithwyr amaethyddol o ddisgrifiadau gwahanol.
- (4) Ni chaniateir i orchymyn cyflogau amaethyddol gynnwys unrhyw ddarpariaeth ynghylch pensiynau gweithwyr amaethyddol.
- (5) Ni chaniateir pennu cyfradd tâl isaf mewn gorchymyn o dan yr adran hon sy'n llai na'r isafswm cyflog cenedlaethol.

4 Gorchymynion cyflogau amaethyddol: pwerau Gweinidogion Cymru

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru, ar ôl cael gorchymyn cyflogau amaethyddol drafft oddi wrth y Panel—
 - (a) cymeradwyo a gwneud y gorchymyn, neu

- (b) cyfeirio'r gorchymyn yn ôl at y Panel i'w ystyried ymhellach a'i ailgyflwyno.
- (2) Caiff Gweinidogion Cymru, o'u pen a'u pastwn eu hunain, wneud gorchmynion cyflogau amaethyddol hyd nes bod y Panel wedi ei sefydlu.
- (3) Cyn gwneud gorchymyn cyflogau amaethyddol o dan is-adran (2), rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori â'r personau neu'r cyrff hynny sy'n debygol o fod â buddiant yn y gorchymyn yn eu barn hwy.
- (4) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, wneud darpariaeth bellach ynghylch gorchmynion cyflogau amaethyddol gan gynnwys, yn benodol, ddarpariaeth—
 - (a) ynghylch ffurf a chynnwys gorchymyn, a
 - (b) ynghylch y weithdrefn i'w dilyn a'r ymgynghori i'w gynnal mewn perthynas â gorchymyn.

Gorfodi

5 Gorfodi'r cyfraddau isaf

- (1) Mae darpariaethau gorfodi Deddf 1998 sydd wedi eu rhestru yn is-adran (2) i gael effaith at ddibenion y Ddeddf hon fel y maent yn cael effaith at ddibenion y Ddeddf honno (ac eithrio i'r graddau yn maent yn ymwneud â Gogledd Iwerddon neu'r Alban), ond gyda'r addasiadau a nodir yn is-adrannau (3) i (7) o'r adran hon.
- (2) Mae'r darpariaethau gorfodi fel a ganlyn—
 - (a) adrannau 10 ac 11 (cofnodion);
 - (b) adran 14 (pwerau swyddogion);
 - (c) adran 17 (hawl gweithiwr i dâl ychwanegol), ac eithrio is-adran (3);
 - (d) adran 19 (hysbysiadau o dandaliad: ôl-ddyledion);
 - (e) adran 19C (hysbysiadau o dandaliad: apelau), ac eithrio is-adrannau (1)(c) a (6) ac, i'r graddau y mae'n ymwneud ag apelau o dan is-adran (1)(c), is-adran (8);
 - (f) adran 19D (peidio â chydymffurfio â hysbysiad o dandaliad: adennill ôl-ddyledion);
 - (g) adran 19F (tynnu hysbysiad o dandaliad yn ôl), ac eithrio is-adrannau (2)(a) a (4);
 - (h) adran 19G (hysbysiad o dandaliad wedi ei amnewid);
 - (i) adran 19H (effaith hysbysiad o dandaliad wedi ei amnewid), ac eithrio is-adrannau (4) a (5);
 - (j) adrannau 23 a 24 (yr hawl i beidio â dioddef niwed);
 - (k) adran 28 (tystiolaeth: gwrthdroi'r baich profi mewn achosion sifil);
 - (l) adrannau 31 a 33 (troseddau);
 - (m) adran 48 (uwch gyflogwyr);
 - (n) adran 49 (cyfyngiad ar gcontractio allan).
- (3) Wrth gymhwyso unrhyw rai o'r darpariaethau gorfodi hynny—
 - (a) mae unrhyw gyfeiriad at Ddeddf 1998, ac eithrio cyfeiriad at ddarpariaeth benodol ynddi, yn cynnwys cyfeiriad at y Ddeddf hon;
 - (b) mae unrhyw gyfeiriad at weithiwr (o fewn ystyr Deddf 1998) i gael ei ddehongli fel cyfeiriad at weithiwr amaethyddol (o fewn ystyr y Ddeddf hon);

- (c) mae unrhyw gyfeiriad at berson (sut bynnag y'i disgrifir) sy'n gymwys i gael yr isafswm cyflog cenedlaethol i gael ei ddehongli fel cyfeiriad at weithiwr amaethyddol;
- (d) mae unrhyw gyfeiriad at gofnod yn cynnwys cyfeiriad at unrhyw gofnod y mae'n ofynnol i gyflogwr gweithiwr amaethyddol ei gadw a'i ddiogelu yn unol â rheoliadau a wneir o dan adran 7 o'r Ddeddf hon;
- (e) mae unrhyw gyfeiriad at swyddog yn gweithredu at ddibenion Deddf 1998 i gael ei ddehongli fel cyfeiriad at swyddog yn gweithredu at ddibenion y Ddeddf hon;
- (f) yn ddarostyngedig i baragraff (c), mae unrhyw gyfeiriad at yr isafswm cyflog cenedlaethol, ac eithrio cyfeiriad at swm fesul awr yr isafswm cyflog cenedlaethol, i gael ei ddehongli fel cyfeiriad at y gyfradd isaf sy'n gymwys yn rhinwedd y Ddeddf hon;
- (g) yn ddarostyngedig i baragraff (c), mae unrhyw gyfeiriad at fod yn gymwys i gael yr isafswm cyflog cenedlaethol i gael ei ddehongli fel bod â'r hawl i'r gyfradd isaf sy'n gymwys yn rhinwedd y Ddeddf hon.
- (4) Wrth gymhwyso adrannau 10(10), 14(1)(a) a 31 o Ddeddf 1998, mae'r cyfeiriadau at gofnod y mae'n ofynnol i'w gadw yn unol â rheoliadau a wneir o dan adran 9 o Ddeddf 1998 yn cynnwys cyfeiriadau at gofnod y mae'n ofynnol i'w gadw yn unol â rheoliadau a wneir o dan adran 7 o'r Ddeddf hon.
- (5) Wrth gymhwyso adran 14 o Ddeddf 1998, ar ôl is-adran (2) mewnosoder—
- “(2A) Where an officer wishes to exercise the power under paragraph (d) of subsection (1) in relation to a dwelling house, the officer must first give reasonable notice.”
- (6) Wrth gymhwyso adran 17 o Ddeddf 1998—
- (a) yn lle is-adran (2) rhodder—
- “(2) The amount referred to in subsection (1)(a) is the difference between
-
- (a) the remuneration received by the worker as an agricultural worker for the pay reference period from the worker's employer, and
- (b) the amount which the worker would have received as an agricultural worker for that period had the worker been remunerated by the employer at the minimum rate applicable by virtue of the Agricultural Sector (Wales) Act 2014;”,
- (b) yn lle is-adran (4) rhodder—
- “(4) the amount referred to in subsection (1)(b) is the amount determined by the formula—
- $$(A/R1) \times R2$$
- where—
- A is the amount described in subsection (2),
- R1 is the minimum rate applicable by virtue of the Agricultural Sector (Wales) Act 2014 in respect of the worker during the pay reference period, and

R2 is the minimum rate which would have been applicable by virtue of that Act in respect of the worker during the pay reference period had the minimum rate applicable by virtue of that Act in respect of the worker during that period been determined by reference to any order under section 3 of that Act in force at the time of determination.”

- (7) Wrth gymhwyso adran 33(1A) o Ddeddf 1998 (awdurdodiad ar gyfer cynnal achosion) yn lle “Secretary of State” rhodder “Welsh Ministers”.
- (8) Yn adran 104A o Ddeddf Hawliau Cyflogaeth 1996 (diswyddo annheg: isafswm cyflog cenedlaethol), yn is-adran (1)(c)—
 - (a) mae unrhyw gyfeiriad at berson sy'n gymwys i gael yr isafswm cyflog cenedlaethol yn cynnwys cyfeiriad at berson sydd â'r hawl neu fydd â'r hawl i gyfradd isaf sy'n gymwys yn rhinwedd y Ddeddf hon, a
 - (b) mae unrhyw gyfeiriad at berson sy'n gymwys i gael cyfradd benodol o'r isafswm cyflog cenedlaethol yn cynnwys cyfeiriad at berson sydd â'r hawl neu fydd â'r hawl i gyfradd isaf benodol sy'n gymwys yn rhinwedd y Ddeddf hon.

6 Gorfodi'r hawl i wyliau

- (1) Mae'n drosedd i gyflogwr gweithiwr amaethyddol i fethu â chaniatáu i'r gweithiwr gymryd y gwyliau a bennir mewn gorchymyn cyflogau amaethyddol.
- (2) Mae person sy'n euog o drosedd o dan yr adran hon yn atebol ar gollfarn ddiannod i ddirwy heb fod yn uwch na lefel 3 ar y raddfa safonol.
- (3) Mewn unrhyw achos yn erbyn person o dan yr adran hon, y person sydd i brofi bod y gweithiwr amaethyddol wedi cael caniatâd i gymryd y gwyliau yr oedd gan y gweithiwr hwnnw hawl i'w cymryd.

Cofnodion

7 Dyletswydd ar gyflogwyr i gadw cofnodion

- (1) At ddibenion y Ddeddf hon, caiff Gweinidogion Cymru wneud darpariaeth, drwy reoliadau, sy'n ei gwneud yn ofynnol i gyflogwyr gweithwyr amaethyddol—
 - (a) cadw, ar y ffurf ac yn y modd a bennir, y cofnodion hynny a bennir, a
 - (b) diogelu'r cofnodion hynny am y cyfnod hwnnw a bennir.
- (2) Yn yr adran hon, ystyr “a bennir” yw wedi ei bennu yn y rheoliadau a wneir o dan is-adran (1).

Swyddogion gorfodi amaethyddol

8 Penodi swyddogion

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru benodi swyddogion i weithredu yng Nghymru at ddibenion y Ddeddf hon.